

MEDDELELSER FRA VEIDIREKTØREN

NR. 12

Veien over Filefjell og dens tilblivelse. — Bremsedistanser og forbi-
kjøringsdistanser. — De offentlige veier i Norge pr. 30. juni 1934. —
Antall arbeidere pr. 1. september 1934 ved de av veivesenet admini-
strerte veianlegg. — En mindre trafikkteiling i Sør-Trøndelag 1934. —
Mindre meddelelser. — Rettelse.

Desember 1934

VEIEN OVER FILEFJELL OG DENS TILBLIVELSE

På foranledning av Høifjellskommisjonen har arkivkonsulent Gunnar *Tank* foretatt en del arkivariske undersøkelser angående Filefjellveiens tilblivelse og utvikling samt oppførelse av «Stiftstøtten» på Filefjell. Resultatet av disse undersøkelser foreligger i nedenstående fremstilling av 4. februar 1928, som velvillig er utlånt fra Høifjellskommisjonen.

En av de eldste ferdsselsveier eller hovedveier i Norge gikk langs Vangsmjøsens vestsida, derfra op på Filefjell over høidene syd for Smeddalen og derefter ned i Lærdal. Det var denne vei, kong Sverre tok, da han 1177 reiste fra Mjøsen til Sogn. Når denne vei første gang er anlagt, vites ikke med bestemt. Denne vei har like så vel som de andre hovedveier i landet så å si gjort sig selv. Maristuen blev anlagt omkring året 1300. Nystuen er meget yngre og skriver sig fra tiden før reformasjonen. Våre eldste landeveier var primitive, men krevde dog noe vedlikehold. Etter Frostatingsloven skulde hvert fylkes menn en gang om året gjøre veiarbeide der, hvor det var mest nødvendig i hvert skibrede. Etter Magnus Lagabøters landslovs kapitel 44 skulde kongens ombudsmann påse, at veien blev ordentlig vedlikeholdt, hvorfor han tre ganger om året skulde stevne bønderne til veiarbeide¹⁾. Alle veier, som gikk over almenning, skulde vedlikeholdes av det hele herred, som eide denne. Forordningen av 24. februar 1636 bestemte, at bønderne skulde forandre og forbedre alle alfare veier til og fra fjellene og annen steds, i hvilket øjemed fogder, sorenskrivere og lensmenn skulde utligne og fordele arbeidet mellem vedkommende almue. I et kongebrev til Hannibal Sehested av 7. juni 1643 innskjerpes, at hver gård skulde ha sitt bestemte veistykke til vedlikehold, som skulde være bragt i full stand innen Mikkelsdag om høsten og Korsmesse om våren. Dette bud gjaldt dog kun Akershus len eller en større del av det sønnenfjellske Norge. Påbudet om, at bønderne skulde få sig tildelt et bestemt veistykke til vedlikehold og oparbeidelse, blev gientatt i forordningen av 24. desember 1648. Denne bestemmelse har alltid siden vært gjeldende. Den forutsatte,

at bønderne kun hadde plikt til å vedlikeholde og oparbeide veistykker, som var beliggende i deres eget herred. Var veien beliggende i et annet herred eller fylke, gjaldt plikten ikke. Veilovgivningen vedblev å støtte sig til de gamle bestemmelser, idet Christian V' Norske Lov så godt som ikke berører dette emne.

I 1665 blev det ansatt 2 generalveimestre, men embedene blev allerede ophevet i 1670 for atter å gjenoprettes i 1674. Etter den tid hadde man i en lang rekke av år stadig generalveimestre i landet i all fall i det søndenfjellske. I det nordenfjellske var der dog til forskjellige tider ingen sådan embedsmann, i hvilket tilfelle veienes vedlikehold alltid overdroges til amtmennene og fogdene.

I 1787 var der 4 generalveimestre, nemlig en for Christiansands stift, en for Bergens stift, en for Akershus stift og en for Trondhjems stift. Ved siden av disse blev i 1789 generalkrigskommissær Peder Anker utnevnt til generalveieintendant for Akershus stift. I 1793 utnevntes dessuten en særskilt veimester for det såkalte nordre distrikt av Akershus stift, der bestod av de to grevskaper, Bratsberg, Buskerud og Christians amter. Anker fikk i 1790 Svend Blix som veiadjutant.

Mens bønderne i Vang hadde plikt til å vedlikeholde de veier, som gikk igjennem de i Vang beliggende fjellstrekninger, påla en tilsvarende plikt til å vedlikeholde veiene på den annen side av stiftsdelet bønderne i Indre Sogn.

Ved reskript av 3. mai 1774 til stiftsbefalingsmannen over Akershus fastsattes pliktarbeidet for hver gårdbrukende opsitter til 12 dager årlig og for hver husmann til 4 dager.

Efter instruks for generalveimesteren skulde denne ene og alene anordne og anlegge alle veier i Akershus stift så vel konge- som festnings- og bygde- og biveier.

Under 3. august 1791 blev utarbeidet en plan om oparbeidelse av veien over Filefjell ved militær kommando fra de to norske gevorbene regimenter. Det var løytnant Wilhelm Jürgensen, der ledet dette arbeide. Det blev utført i årene 1792 og 1793²⁾. Der blev antagelig til krigsministeriet

¹⁾ Tilsvarende bestemmelser finnes i Christian den IV's norske lov av 1604.

²⁾ Se H. J. Barstad: «Leirdølnes saga, side 107, 111 og 115.

innsendt en rapport om dette arbeides utførelse. Denne innberetning har det ikke lyktes å tilvebringe. Derimot finnes et kroki over situasjonen på Fillefjell, som formentlig er utarbeidet på denne tid. På hosstående fotografi av dette kart er avsatt en linje, som viser, hvor stiftsgrensen antokes å skulde gå.

Om omlegningen av veien fra Sælthe til Brueknappen, som den gang gikk gjennom de bekjente Galder, blev der utferdiget et reskript den 26. oktober 1792. Utgiftene ved denne omlegning antokes å vilde beløpe sig til omtrent 2000 rd. Lærdals almue hadde ansøkt om å få slippe utgiftene ved visse broers vedlikehold. Generalveimester von Krogh skrev 6. juli 1792 følgende:

«at Leirdals almue, nemlig hele prestegjeldet, paaligger et overmaade stort veiarbeide paa deres lange og besværlige veistrækning fra søen af til Akershus stifts grænser paa Fillefjeld, og at pligtarbeidet paa den nye vei

mellem de før nævnte punkter vilde blive saa betydelig, at vist mange aar hengaar, førend det kan siges, at de ved forandringen har naaet nogen lettelse, og som først egentlig vil blive deres efterkommere tildel.»

Ved forordningen av 16. november 1792 blev fastsatt nye regler om veiarbeide. Paragraf 1 i denne forordning er sålydende:

«Paa alle kongeveie, samt store alfar- og postveie skal enhver, som har gaardebrug, være pliktig paa de befalede tider at forrette det veiarbeide, som ham av generalveimesteren eller dem, han paa sine vegne dertil beskikker, maatte anvise, hvadenten samme med kjørsel eller med haandarbeide skal udføres; saa bør og almuen ved veiarbeidet selv og i alt, hvad dertil hører, uden imodsigelse efterkomme generalveimesterens og hans fuldmægtigs befalinger.»

Efter paragraf 2 skulde de gårde, som blev henlagt til arbeidet på de i paragraf 1 nevnte veier, inndeles i *roder* således, at det bestemtes, hvilket og hvor stort veistykke enhver rode skulde tilhøre, samt av hvad sogn og av hvilke og hvor mange gårde enhver rode skulde bestå. Efter paragraf 3 skulde fogdene hjelpe generalveimesteren med rodenes og veistykkenes inndeling. I paragraf 4 heter det følgende:

«Iøvrigt iagttages herved, at postbønderne for alt veiarbeidet bør være forskaanet; fremdeles at beboerne ved havkanten ei henlægges til arbeide paa nogen vei, som ikke gaar gjennom deres bygdelag eller prestegjæld, saa bør ei heller de af almuen, som bor høit oppe i fjeldbygderne og langt inde i fjorder, anvises arbeide enten paa post- eller alfarvei, som er dem 4 mil eller derover fraliggende, hvorimod de, som er pligtige til at forrette veiarbeidet, bør saaledes inndeles, at paa de forbenævnte almindelige veie de langtfraliggende tildeles mindre stykker end de nærmere tilgrænsende; hvilket sidste og bør tages i betragtning til lettelse for dem, som er mest betyngede med skyds tilvands.»

Efter paragraf 5 skulde generalveimesteren innen 1 år opgi til kancelliet, hvilke veier kunde henregnes til de i paragraf 1 anførte, samt hvilke distrikter skulde henlegges til sammes oparbeidelse og vedlikeholdelse. Ingen veier skulde anlegges fra nytt av, så lenge naturen ikke gjorde det umulig, at de fremdeles kunde brukes, hvor de en gang var oparbeidet.

I paragraf 6 heter det følgende:

«Alle gaardmænd skal uden hensigt til deres brugende gaardeparters skyld eller størrelse være pligtige til aarlig i 6 paa hinanden følgende sommerdage at arbeide eller ved arbeidsføre karle at lade arbeide paa de i paragraf 5 nævnte veie og enhver husmand, som har jord, bør aarlig der forrette veiarbeide i tvende dage. Skal formedelst overordentlige tilfælde (saasom jordskred, vandløb eller deslige) en vei gjøres ufremkommelig, da bør samme straks og uden hensigt til arbeidsdagenses tal istandsættes.»

I paragraf 7 fastsattes den tid, i hvilken arbeidet skulde utføres. Efter paragraf 8 skulde den, der ikke innfant sig til arbeidet i rette tid, betale mulkt. Efter paragraf 9 skulde det samme være tilfelle med enhver, som nektet å utføre arbeide.

I paragraf 11 heter det følgende:

«Til veiarbeidet maa der af de *omgrænsende skove* uden vederlag tages det ubetydelige træfang, som behøves til smaa klappebroer eller til rækværk i klever og bakkeheld; men dersom der i et aar af nogens skov

Gallerne i Lærdal. Den gamle vei.

tages træfang, som kan ansættes høiere end 2 rigsdalers værdi, da bør eieren nyde erstatning af veikassen for det overskydende; ligeledes maa af uindhegnede marker uden godtgjørelse hentes fornødne materialier af sten, grus, sand, torv og deslige, som til veiarbeidets drift nødvendig maatte behøves.»

Efter paragraf 17 skulde de, som var befriet for arbeide in natura på stiftets post- og alfarveier, betale en *veimestertoll*. Efter paragraf 18 skulde vedkommende sogns almue vedlikeholde de *øvrige bygde- og kirkeveier*. Generalveimesteren skulde ikke befatte sig med disse veier, med mindre klager over sammes mislighet innløp til ham. Hvis almuen var uvillig til å istandsette veien, skulde øvrigheten besørge arbeidet utført og veien istandsatt, hvorefter omkostningene skulde fordeles på og erstattes av de motvillige.

Under et opphold i København var generalveintendant Anker og generalveimester i Bergens stift, Hammer, i 1794 blitt enige om, at der skulde opføres en *støtte* av marmor på grensen mellom Akershus og Bergens stift på Filefjell, hvor veien nettop var blitt oparbeidet av militære. Da grensepunktene ikke var helt på det rene eller fastsatt ved noe offentlig dokument, tilskrev veimester Blix under 21. februar 1794 amtmanden i Christians amt, Sommerfelt, om å la distriktets sorenskriver avholde en lovlig forretning med sammenkallelse av menn fra Vang. Amtmann Sommerfelt tilskrev 28. februar og 18. april samme år sorenskriver Gløersen overensstemmende her-

Parti mellem Vindhellen og Gallerne.

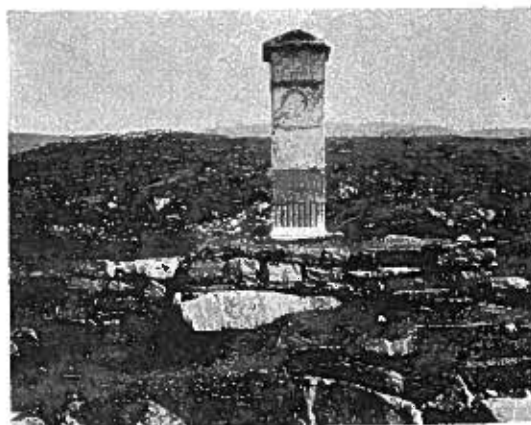
med. Generalveimesteren i Bergens stift, Hammer, tilskrev under 4. juni 1794 amtmannen i Nordre Bergenhus amt om å foranstalte, at sorenskriveren i Indre Sogn, Fleischer, og lagrettemenn, der hadde kunnskap om de gamles merker, måtte avgi møte på Filefjell den 24. juli 1794 for sammen med sorenskriveren i Valdres og lagretten fra Vang å avholde forretning til stiftsdelets bestemmelse. Amtmannens skrivelse herom til sorenskriver Fleischer er datert 7. juni 1794.

I henhold til disse skrivelser blev så *grenseforretningen* avholdt på Filefjell den 24. juli 1794. Sorenskriveren i Indre Sogn møtte til forretningen med 8 opnevnte menn fra Sogn og sorenskriveren i Valdres med 7 menn fra sitt distrikt. I den opsatte protokoll over forretningen heter det bl. a. at disse menn

«anviste da entsemmig som Grænse skiæl imellem begge Stiftene en oplagd Steenrøs eller Vahre paa Muurklophougen kaldet beliggende, på den søndre Side av Konge Veien hvorfra Mærket imellem Stiftene skulle gaae i lige Linie ned igjennem Dahlen over Konge Veien længer i nord op i en Steenrøs eller Vahre staaende paa høiden kaldet Grønnehornet.»

I henhold hertil blev grensen fastsatt og grensestøtten kunde således opsettes. Som foran nevnt skulde denne være av marmor og marmor for 166 riksdaler blev derpå bestilt i København. Det blev lastet i en seilskute og fraktet til Bergen, det kostet vel 16 riksdaler i frakt. Det viste sig at et par av stenene var for tunge for den brysomme transporten fra Sognefjorden op gjennem

Lærdal til Filefjell, og de måtte derfor sages over i Bergen. Til dette arbeide, transporten fra skib til skib i Bergen og for en «machine til støttens opsættelse» gikk det med over 34 riksdaler. Frakten fra Bergen til Lærdalsøren kom på 10 daler. Hvor meget det kostet å få det dyre marmor videre frem til Filefjell er ikke opplyst, men billig var det ikke. Generalveimester Hammer skriver om dette at til tross for at de største stenene var saget over, var det med stor møie efter lang ventilasjon at han hadde fått noen i Lærdal til å påta sig transporten, for på denne 7 mil lange vei var det mange bratte bakker, og nede i Lærdal kunde det ikke påregnes sledeføre. Med meget besvær lyktes det allikevel å få stenene frem, og støtten blev reist ved veien et sted mellem Maristuen og Nystuen.

Stiftsstøtten på Filefjell.

Sten fra Danmark til stiftsstøtten transporteres over Filefjell. (Efter „Aftenposten“.)

Ved omlegning av veien i 1830—40 årene blev Stiftsstøtten, som den kalles, flyttet¹⁾.

Utgiften ved grensestøttens opførelse blev ført til utgift i veikasseregnskapene for 1794. Herom blev gjort utsettelse av rentekammeret i post 7 og 8 av antegnelse til veikasseregnskapet for Akershus stifts nordre distrikt for året 1794 og i post 3, artikkel 1, av antegnelse til den nordfjeldske veikasses regnskap for Bergens stift samme år. Redegjørelse om grunnen til støttens opførelse blev som svar på denne antegnelse angitt såvel av generalveiintendant Anker som av generalveimester Hammer. Rentekammeret anmodet under 11. februar 1797 Anker om å innsende en avskrift av grenseforretningen. Anker mottok dessuten en skrivelse av 9. april 1796 fra generalveimester Hammer om den samme sak, der inneholder en utførligere forklaring om utgiftene ved støttens opførelse.

Efter at forretningen av generalveiintendant Anker den 1. april 1797 var oversendt Rentekammeret og Kancelliet under 20. mai samme år hadde gitt sitt samtykke til at beløpet blev ført til utgift i regnskapene med 245 rd. og 62 skilling, blev av Rentekammeret decidert, at saken kunde passere.

Om vedlikehold av veien gjennom Lærdal og Vang til det i 1794 fastsatte stiftsdele på Filefjell finnes der fra den følgende tid en hel rekke kongelige reskripter og resolusjoner.

I skrivelse av 15. desember 1792 erklærte kancelliet sig enig med Rentekammeret og generalveiintendant Anker i, at 100 riksdaler til veiens vedlikehold over Filefjell til lettelse for almuen i Vang måtte årlig repareres på hele stiftets markuskyld.

Et andragende fra Vangs almue av 24. juni 1793 om å bli befriet for å oparbeide de ved Filefjell ennå uoparbeidede veistykker blev av generalveimester Krogh i 1793 karakterisert som tåpelig og urimelig. Generalvejintendant Ankers erklæring herom til Kancelliet av 21. september 1793 lyder således:

«Vangs almues allerunderdanigste an-søgning om at blive befriet for videre ar-

¹⁾ I 1932 blev støtten flyttet dit hvor den nu står.

beide paa Filefjeld, er urimelig og bør ikke komme i nogen betragtning, da man ingen anden almue har og fjeldet ligger i deres sogn. Disse har desforuden nylig faaet en understøttelse af 100 rd. aarlig til veiens vedlikeholdelse over fjeldet, som bliver repareret paa hele stiftet, mere bør og kan der ikke gjøres for denne almue.»

Bønderne i Lærdals prestegjeld, hvorunder også innbefattes Borgund, der var anneks til Lærdal, hadde helt fra 1652 hatt tillatelse til *kun* å betale halve skatter av deres gårde. Videre hadde de fra 1666 vært fritatt for utskrivning i fredstid. Lettelsen i skattebyrden var dem tilstätt delvis på grunn av det besvær, der var forbundet med å vedlikeholde veien over Filefjell fra Lærdalsøren til stiftsdelet.

Ved kongelig reskript av 10. april 1795 blev bestemt, at postveien gjennom Lærdal til stiftsdelet fremdeles som hittil skulde oparbeides og vedlikeholdes av Lærdals prestegjelds almue hver med et bestemt antall arbeidsdage. Veiforordningen av 16. november 1792 hadde en *annen* bestemmelse om antall av arbeidsdager, som var bønderne pålagt. Ved plakat av 14. august 1801 blev bønderne i Lærdal pålagt plikt til å finne sig i utskrivning til krigstjeneste. Som følge herav blev ved kongelig resolusjon av 16. desember 1803 reskriptet av 17. april 1795 ophevet og et av generalveimester Hammer utarbeidet forslag blev i stedet vedtatt. Av veien fra Lærdalsøren til stiftsdelet skulde bønderne selv kun vedlikeholde 12 600 favner. Resten 16 100 favner, nemlig fra Husum gård til stiftsdelet skulde vedlikeholdes ved leiede folk for statens regning. Dette siste veistykke er det, som senere er kalt *statens veistykke* på Filefjell. Utgiften 640 rd. til dette veistykkets vedlikehold blev fra 1804 av utredet av finanskassen. Kontrakt om arbeidets utførelse i de 10 følgende år fra 1806 av blev inngått av generalveimesteren med noen ham bekiante pålitelige menn.

I generalveimester Hammers skrivelse av 5. februar 1816 til statsrådets 3dje departementet innrapporteres, at der for året 1816 nødvendig utkreves følgende veiarbeide:

«1. . . . . 2. Det stykke af postveien imellem Bergen og Christiania fra Husum gaard til stiftsdelet paa Filefjeld udi Leirdal i længde 48 300 alen, som ifølge kongelig reskript af 9. mai 1806 ved leiede arbeidere aarlig skal vedlikeholdes og de dertil utkrævende penge af statskassen vorde anviste efter den under 2. december 1806 med Jochum og Friderich Moss derom paa 10 aar sluttede kontrakt imod utbetaling af de dertil af 5. departement under 28. februar 1815 anviste 640 rd. sølvværdi ligeledes for aaret 1815 vedbørlig repareret og vedlikeholdt.»

Beløpet til vedlikehold av dette veistykke blev stillet til disposisjon ved kongelig resolusjon av 8. juli 1817. Ifølge resolusjon av 24. februar 1818 blev der den 1. juni d. a. av sorenskriveren i Indre Sogn, Lars Johannes Irgens, avholdt en licitasjonsforretning. Under denne forretning blev opbudt til istandssettelse og vedlikeholdelse veistykket mellem Husum og stiftsdelet på Filefjell av lengde 48 300 alen. Intet bud skedde. Arbeidet blev utropt for 600 specidaler, men måtte senere utføres på samme måte som før uten licitasjon. Om bevilgning av det samme beløp har man videre kongelig resolusjon av 1. mars og 13. juli 1819, 16. mars 1820, 10. mai 1822, 26. februar 1823 og 26. mars 1824³⁾.

Der utkom 28. juli 1824 en ny lov om veivesenet. I paragraf 1 bestemtes, at de offentlige veier skulde inndeles i 2 klasser, nemlig *hovedveier*, hvortil regnes alle de veier, som forbandt Norge med Sverige eller et stift med et annet og 2. *bygdeveier*. I paragraf 2 bestemtes:

«Naar nye hovedveie anlægges og broer paa samme opføres eller istandsættes, skal de dertil medgaaende omkostninger i almindelighet udredes ved ligning paa vedkommende amts matrikulskyld dog under følgende nærmere bestemmelser. a. skulde disse omkostninger opløbe til en saa høi sum, at det efter amtmandens skjøn vilde blive for trykkende for et enkelt amt at utrede samme, gjøres herom underdanigst indstilling til kongen, som bevilger beløbet enten i det hele eller for endel forskudsvis utbetalt af statskassen og derefter udlignet paa *hele rigets matrikulskyld*.» I paragraf 3 fastsattes: «Vedlikeholdelse af oparbejdede veie skal i almindelighet paaligge beboerne i det distrikt, gjennom hvilket veiene er anlagt; dog skal de bekostninger, som medgaar til at vedlikeholde særdeles vanskelige og afsides liggende stykker af *hovedveier* udredes paa samme maade, som i henseende nye veie i paragraf 2 er foreskrevet.»

Vedlikeholdet av veien fra de øverste gårde i Vang til Bergenhus stiftsdele blev under henvisning til lov av 28. juli 1824, paragraf 8 ved kongelig resolusjon av 20. juli 1827 besluttet overtatt av staten og beløpet bestemt å skulle utlignes på hele rikets matrikulskyld. Vedlikeholdet skulde i følge denne resolusjon bortliciteres, men hvis intet antagelig bud ved licitasjon kunde erholdes, skulde vedlikeholdet utføres ved leiede arbeidere under vedkommende veiinspektør eller en annen duelig manns bestyrelse.

Lignende bestemmelse blev ved kongelig reso-

³⁾ Om kongeveiens reparasjon og vedlikehold fra Husumledet til stiftsdelet eller støtten på Filefjell finnes et andragende av 20. desember 1823 fra bønder i Borgund.

lusjon av samme dag truffet med hensyn til vedlikeholdelse av veistykket fra Husum gård til Akershus stiftsdele.

Spørsmålet om omlegning av veien over Filefjell sees å være bragt frem i en skrivelse fra amtmanden i Christians amt, Weidemann, til Justisdepartementet, datert 4. mai 1833. Da Sulen bro var så forråtnet, at den var blitt farlig å bruke, foreslo amtmanden, at der i steden for å bevilge penger til broens fullstendige istandssettelse eller bygning skulde anlegges en vei gjennom Smeddalen.

Justisdepartementet tilskrev i denne anledning under 23. august 1833 amtmanden i Nordre Bergenhus og Christians amt om å avgi betenkning om saken, efter å ha latt anstille nøiaktige lokale undersøkelser.

Amtmannen i Nordre Bergenhus amt innsendte under 2. juli 1834 til Justisdepartementet en av veiinspektørene Thee og Buchholtz i oktober 1833 utført forretning tillike med veikommisjonens forretning av mai 1834. Saken blev derpå ved Justisdepartementets skrivelse av 15. november 1834 forelagt amtmanden i Christians amt til uttalelse. Amtmannens svar herpå er datert 28. april 1835. Veiomlegningen blev også anbefalt av ingeniørbrigadens chef i en skrivelse av 30. juli 1835. Der blev nu av Justisdepartementet utarbeidet et foredrag om saken, der approbertes ved kongelig resolusjon av 10. juni 1837.

Om måten hvorpå veiarbeidet skulde utføres, blev der i den følgende tid korrespondert mellem amtmennene i Nordre Bergenhus og Christians amt og Justisdepartementet. Amtmannen i Christians amt tilskrev således amtmanden i Nordre Bergenhus amt den 18. juli 1837. Videre tilskrev amtmanden i Christians amt Justisdepartementet den 22. september 1837. Sistnevnte amtmanns forslag blev approbert ved Justisdepartementets skrivelse av 17. oktober 1837. Under 30. juni 1838 blev avholdt en licitasjonsforretning, hvorved løytnant Buchholtz blev overdratt veiarbeidets utførelse. I de kondisjoner, som blev fremlagt under denne forretning, er anført følgende:

- «1. Gjenstanden for nærværende forretning er bortlicitering til oparbeidelse af det ved kongelig resolution af 10. juni 1837 befalede omlægningsarbejde af hovedveien over Filefjeld, forsaavidt samme omlægning er beliggende i Christians amtsdistrikt og som saadan betegnet paa hermed følgende croquiskart med linjer imellem bogstaverne paa kartet I, A, K, B og D, der nærmere er blevne bestemte med veiinspektøren løytnant Buchholtz hermed følgende udstiknings- og oppælingsforretning, dateret 29. denne maaned.
2. Omlægningsarbeidet sker under distriktets veiinspektørs opsig og skal foregaa uafbrudt fra 1 — siste september hvert aar, indtil arbeidet er fuldkommen tilendebragt.»

Denne forretning av 1838 blev av amtmannen i Nordre Bergenhus amt innsendt til Justisdepartementet den 14. juli 1838. Løitnant Buchholtz blev imidlertid ikke færdig med veianlegget. Ved avleveringsforretning av 6. september 1841 befantes flere mangler ved hans arbeide innen Christians amt. Buchholtz hadde i følge Nordre Bergenhus amts erklæring av 5. februar 1840 fraveget den i 1838 avstukne veilinje ved Brusestølen. I 1840 og 1841 blev kaptein Thøe beordret å føre tilsyn med løitnant Buchholtz' veiarbeide. I 1841 ankom også premierløitnant Georg Ræder til Filefjell. Han innsendte 24. juni 1842 et forslag til Justisdepartementet om, at anlegget fra Brusestølen til Maristuen skulde legges i en annen retning enn ved kongelig resolusjon av 10. juni 1837 bestemt. Denne omlegning av veien mellom Brusestølen og Maristuen antokes av løitnant

Ræder å kunne bli ferdig i foråret 1843 inntil Darbybukten, hvorved en tredjedel av strekningen mellom Brusestølbakken og stiftsdelet var istandsatt. Ræder utviklet i sin erklæring, at en omlegning av veien fra Maristuen til Brattebakbro langs Smeddalselvens vestre bred var ønskelig. Den samme løitnant Ræder innberettet den 8. oktober 1842 til Justisdepartementet, at den del av veien, som ligger mellom Brusestølen i Nordre Bergenhus amt og stiftsdelet, og som utgjør en lengde av 6743 alen, var aldeles ferdig.

Justisdepartementet foreslo i 1842 utførelse av denne veiomlegning og ved kongelig resolusjon av 3. august 1843 blev det bestemt, at veien overensstemmende med Ræders forslag skulde legges langs Saubækken og Smeddalselven.

Veiarbeidet på Filefjell var ferdig i 1844.